

Ольга Владимировна

Батурина

ӨНЕРТАНУШЫ • ӨНЕРТАНУ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ КАНДИДАТЫ • ПРОФЕССОР

Алматы, Қазақстан • Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА • Art Society • artsociety.kz

29

ЖЫЛ ҚАЗҰӨА-ДАҒЫ
ОҚЫТУШЫЛЫҚ ӨТІЛІ

5

МОНОГРАФИЯ

50+

ҒЫЛЫМИ
ЖАРИЯЛАНЫМ

1 000 000+

АВТОРЛЫҚ ЛЕКТОРИЙ
ҚАРАЛЫМЫ

ТҮЙІНДЕМЕ

Ольга Владимировна Батурина (1970 жылы 29 тамызда Алма-Атада туған) — Қазақстанның мәдениеті мен білім беру ісін дамытуға елеулі үлес қосқан қазақстандық өнертанушы. Өнертану ғылымдарының кандидаты, Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының «Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы» кафедрасының профессоры. 2020 жылдан бері — Алматыдағы Art Society жобасының бас дәріскері әрі спикері.

Ғылыми зерттеулері қазақ бейнелеу өнеріне, ең алдымен Қазақстанның кескіндеме мектебіне арналған: 5 монография және Қазақстан, Италия, Венгрия, Ресей, Украина, Беларусь ғылыми басылымдарындағы 50-ден астам жарияланым, оның ішінде ҚР БҒМ-нің «Қазақстанның бейнелеу өнерінің шеберлері» (2004) және «Қазақ кескіндемесінің шедеврлері» (2008) жинақтары.

«Құрмет» орденінің иегері, Қазақстан Республикасы білім беру ісінің құрметті қызметкері, «Ерен еңбегі үшін» медалімен марапатталған.

ЖҰМЫС ТӘЖІРИБЕСІ ЖӘНЕ БАСШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

2020 — ҚАЗІРГЕ

Бас дәріскер әрі спикер

Art Society, Алматы

Өнер тарихы бойынша авторлық лекторий: сайт, YouTube арнасы, On-line курстар, әлеуметтік желілер — 1 000 000-нан астам қаралым

1997 — ҚАЗІРГЕ

«Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы» кафедрасының профессоры

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы

Әлемдік, Батыс Еуропа, Орыс өнерінің, XX ғасыр өнері мен Қазақстан өнерінің тарихы бойынша дәріс курстары.

Оқытушылық өтілі — 29 жыл, оның шамамен 9 жылы басшылық қызметтерде

5 ЖЫЛ

«Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы» кафедрасының меңгерушісі

Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА

«Өнертану» факультеті деканының орынбасары

Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА

3 ЖЫЛ

Жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің ғылыми-практикалық орталығының тұңғыш басшысы

Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА

Көбіне оның қажырлы еңбегінің арқасында өнер мамандықтары бойынша Диссертациялық кеңес және Қазақстан тарихындағы алғашқы PhD докторантура ашылды. Магистранттар мен докторанттардың академиялық ұтқырлығы мен шетелдік тағылымдамалары бойынша бағдарлама жүйелі түрде жолға қойылды

КОМИССИЯЛАР МЕН КӘСІБИ ҰЙЫМДАРДАҒЫ МҮШЕЛІГІ

2022 — ҚАЗІРГЕ

Қазақстан Республикасының Абай атындағы әдебиет және өнер саласындағы Мемлекеттік сыйлығын беру жөніндегі комиссияның мүшесі (ҚР Президентінің 2022 жылғы 22 маусымдағы Жарлығы)

2019 — ҚАЗІРГЕ

ЮНЕСКО және ИСЕСКО істері жөніндегі Қазақстан Республикасы ұлттық комиссиясының мүшесі

2020 — ҚАЗІРГЕ	ҚР Өнер сыншыларының ұлттық гильдиясының мүшесі
ТҰРАҚТЫ	Қазақстан Суретшілер одағының мүшесі
2009–2021	Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА-ның диссертациялар қорғау жөніндегі Диссертациялық кеңесінің тұрақты мүшесі
2021–2023	Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА магистратурасының «Өнертану» және «Кескіндеме» мамандықтары бойынша диссертациялық жұмыстарды қорғау жөніндегі пәндік сараптама комиссиясының мүшесі
2026	Қазақ бас сәулет-құрылыс академиясының дипломдық жұмыстарын қорғау жөніндегі Мемлекеттік аттестаттау комиссиясының мүшесі
2018	KazGASA колледжінің дипломдық жұмыстарын қорғау жөніндегі Мемлекеттік аттестаттау комиссиясының төрайымы

МЕМЛЕКЕТТІК ЖОБАЛАР ЖӘНЕ САРАПТАМА ЖҰМЫСЫ

2014	ҚР Мәдениет және спорт министрлігінің бұйрығымен Қазақстан Республикасы тарихындағы алғашқы Мәдени саясат тұжырымдамасының авторы әрі әзірлеушісі
2019	ҚР Мәдениет және спорт министрлігінің бұйрығымен «Оқушының мәдени нормативі» бағдарламасының авторы әрі әзірлеушісі
2019–2022	ҚР МСМ тапсырысымен «Ұлағатты ұрпақ» мәдени-білім беру жобасының авторы, әзірлеушісі әрі дәріскері; 2020–2022 жылдары — жобаның идеялық шабыттандырушысы әрі тұрақты дәріскері
2019–2020	ҚР МСМ тапсырмасы бойынша «Қазіргі Қазақстан суретшілері» халықаралық байқауының сарапшысы — елдің үздік 50 суретшісін таңдау
2020–2021	Қазақстанның ашық университеті OpenU.kz бағдарламасының дәріскері. Әлемдегі үздік 100 оқулықты қазақ тіліне аудару бағдарламасы аясында 2 бейнедәріс курсын жазды: Э. Гомбрих бойынша «Өнер тарихы» және Ю. Боров бойынша «Эстетика»
ҰЗАҚ ЖЫЛДАР	Бакалавриат пен магистратураға арналған «Өнертану» мамандығының Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының авторы әрі әзірлеушісі; еліміздің шығармашылық жоғары оқу орындарына арналған «Өнертану» мамандығы тест тапсырмаларының авторы

КУРАТОРЛЫҚ ЖОБАЛАР МЕН КӨРМЕЛЕР

2026	«Äiel Tizginde» — байқау жеңімпаздарының республикалық көрмесі ҚР Ұлттық музейі, Астана · 2026 жылғы 7 наурыз — 12 сәуір Кураторы
2024	«Дала кескіндемесі. Нышандар. Бояулар. Бейнелер» ҚР Ұлттық музейі, Астана · 2024 жылғы 5 сәуір ҚР Ұлттық музейінің 10 жылдық мерейтойына арналған көрменің кураторы. Музей топтамасындағы қазақ кескіндемесінің шедеврлері — классикадан қазіргі кезеңге дейін
2019	«Ескі. Жаңа. Ұлы. Қайталанбас» ҚР Ұлттық өнер музейі, Астана · 2019 жылғы 17 қаңтар Pugmation галереясының кескіндеме топтамасының халықаралық көрмесінің кураторы
2017	«Қазіргі қазақстандық мәдениет жаһандық әлемде» ЮНЕСКО штаб-пәтері, Париж · 2017 жылғы 17 қазан ҚР МСМ тапсырмасы бойынша халықаралық кескіндеме көрмесінің кураторы
2017	«Арт дала: кеңістік пен уақыт арқылы диалог» ҚР Ұлттық музейі, Астана · 2017 жылғы 10 қыркүйек ЭКСПО-2017 бағдарламасы аясында ҚР МСМ тапсырысымен өткен халықаралық кескіндеме көрмесінің кураторы

ҚАЗЫЛАР АЛҚАСЫ ЖӘНЕ БАЙҚАУЛАР

2025–2026	Äiel Tizginde жобасы аясындағы суретшілердің республикалық байқауының қазылар алқасының мүшесі, Астана
------------------	--

2025	Орталық Азияның жас суретшілерінің Drawing The Future халықаралық байқауының қазылар алқасының мүшесі, Almaty Gallery, Алматы
2024	«XXI ғасырдағы өнер адамы» атты үздік студенттік рефераттардың I Республикалық байқауының қазылар алқасының мүшесі
2023	ЖасStar шығармашыл жастардың халықаралық фестивалінің қазылар алқасының мүшесі
2022	Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған балалар мен жасөспірімдер суреттері байқауының қазылар алқасының мүшесі, Алматы
2021	«Тірі классика» жас оқырмандардың халықаралық байқауының қазылар алқасының мүшесі, Алматы

ТЕЛЕВИЗИЯ ЖӘНЕ АҒАРТУШЫЛЫҚ ЖОБАЛАР

2025 — ҚАЗІРГЕ	Абай ТВ арнасындағы қазіргі өнер туралы Zaman Art авторлық бағдарламасының жүргізушісі
2022	Абай ТВ арнасындағы қазақ өнері туралы «Есімдер» телехабарлар циклінің сарапшысы әрі қатысушысы
ТҰРАҚТЫ	«Білім және Мәдениет» арнасындағы «Бір шедеврдің тарихы» және Kazakh TV арнасындағы «Мәдени код» циклдерінің тұрақты сарапшысы әрі қатысушысы
2018	Kazakh TV арнасындағы Қазақстан өнері туралы «Kaz ART» телехабарлар циклінің сарапшысы
2017	Kazakh TV арнасындағы Қазақстан өнері туралы «Тірі бейнелер» телехабарлар циклінің сарапшысы

On-line жобалар

- **Art Society** авторлық лекторийі (2020 жылдан) — Уикипедия, сайт, YouTube арнасы, әлеуметтік желілер: 1 000 000-нан астам қаралым · artsociety.kz
- Өнер туралы On-line дәріс курсы — 50-ден астам дәріс, еркін қолжетімді · youtube.com/@artsocietykz
- Қазақстан өнері туралы On-line дәрістер топтамасы — 5 дәріс, еркін қолжетімді (GoViral) және ұшақ бортындағы Air Astana KCTV бағдарламасында
- «Мифтер мен шындық: әлемдік кескіндемедегі антика сюжеттері» — On-line дәріс
- arthive.ru — Әбілхан Қастеевтің картиналары бойынша аудиогид

БІЛІМІ

2008	Өнертану ғылымдарының кандидаты «Бейнелеу, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет» мамандығы Диссертация: «Қазақстан кескіндемесіндегі пейзаж жанрының даму үрдістері мен негізгі кезеңдері (1920–1980 жылдар)»
2001–2005	Аспирантура Ұлттық ғылым академиясы: М. О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты, бейнелеу өнері бөлімі
1989–1994	Көркемсурет-графика факультеті Абай атындағы ҚазПИ

Біліктілігін арттыру

2026	«Инклюзивті білім беру: тең мүмкіндіктер жасау», 80 академиялық сағат (22.06.2026 — 03.07.2026), «Modern Education» center ЖШС
2024	Темірбек Жүргенов атындағы ҚазҰӨА, 2024 жылғы 6–16 ақпан — «Мәдениетті заманауи зерттеу әдіснамасы» (қазіргі ғылым объективіндегі өнер, герменевтика, метамодернизм, этнометодология). № 78 сертификат, 72 сағат
2023	Илья Репин атындағы Санкт-Петербург Көркемөнер академиясы, 2023 жылғы 12–22 қаңтар — «Академиялық жоғары оқу орнында өнер тарихын зерделеу мен оқытудың өзекті мәселелері». 2023 жылғы 23.01. күнгі № 12 сертификат, 72 сағат
2023	И. Репин атындағы Санкт-Петербург Көркемөнер академиясы, өнер теориясы мен тарихы факультеті
2019	Ресей Көркемөнер академиясы жанындағы И. Е. Репин атындағы Санкт-Петербург мемлекеттік академиялық кескіндеме, мүсін және сәулет институты, өнер теориясы факультеті

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФОРУМДАР МЕН БАЯНДАМАЛАР

Мәдени әраландықты сақтау мен мәдениет және өнер саласындағы халықаралық ынтымақтастықты дамытуға арналған ірі халықаралық форумдар мен конференцияларда ғылыми баяндамалар жасап, Қазақстанды шетелде бірнеше рет таныстырды.

- 2019** «Қазіргі Еуразия: ғылым мен өнер синтезі — Каспий, Еуразия өркениетінің бесігі» атты II Еуразиялық шығармашылық форум, 2019 жылғы 15–16 қазан
- 2018** ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің шығармашылық және ғылыми зиялы қауымының «ТМД-дағы диалог — XXI ғасырдағы гуманитарлық ынтымақтастық перспективалары» атты XIII форумы — ұйымдастыруға белсене атсалысты
- 2018** «Өнер теориясы мен тарихының өзекті мәселелері. Антика дәуірінен Ренессансқа дейін. Шекаралар мен көкжиектер» атты VIII халықаралық ғылыми конференция, Мәскеу, 2018 жылғы 2–6 қазан — «Тәуелсіздік дәуіріндегі Қазақстан кескіндемесінің жаңа көкжиектері. Ерекшеліктері мен үрдістері» баяндамасы
- 2017** «Қазіргі қазақстандық мәдениет жаһандық әлемде» жобасы аясындағы «Қоғамдық сананы жаңғырту» халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы, Париж, ЮНЕСКО штаб-пәтері, 2017 жылғы 17–20 қазан — «Тәуелсіздік дәуіріндегі Қазақстан кескіндемесі» баяндамасы
- БҰРЫН** «Мәдениет және өнер жоғары оқу орындары әлемдік білім беру кеңістігінде» атты VI Халықаралық симпозиум; ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің шығармашылық және ғылыми зиялы қауымының IX форумы (Мәскеу); «Мұражайлар және билік» халықаралық симпозиумы (Санкт-Петербург); Жібек жолының II Халықаралық мәдени форумы (Астана); «Өнер теориясы мен тарихының өзекті мәселелері» халықаралық ғылыми конференциясы (Санкт-Петербург)

МАРАПАТТАРЫ МЕН МОЙЫНДАЛУЫ

- 2021** **«Құрмет» ордені** — ғылым, мәдениет және білім беруді дамытудағы ерекше еңбегі үшін. ҚР Президенті Қ.-Ж. К. Тоқаевтың 2021 жылғы 2 желтоқсандағы Жарлығы, № 6956 орден
- 2015** **«Ерен еңбегі үшін» медалі** — ерекше еңбегі мен еңбектегі ерен жетістігі үшін. ҚР Президенті Н. Ә. Назарбаевтың 2015 жылғы 3 желтоқсандағы Жарлығы, № 8881 медаль
- 2001** **«Білім беру ісінің үздігі»** атағы, 2001 жылғы 29 желтоқсан
- 2024** «XXI ғасырдағы өнер адамы» атты I Республикалық байқаудың қазылар алқасындағы жұмысы үшін ректор Н. Әшіровтің алғысы
- 2020** «Ұлағатты ұрпақ» бағдарламасына белсене қатысқаны және ағартушылық жұмысы үшін ҚР Мәдениет және спорт министрі А. Райымқұлованың алғыс хаты мен құрмет грамотасы
- 2019** II Еуразиялық шығармашылық форумға қатысқаны үшін Еуразиялық шығармашылық одағының президенті К. Самсонова мен Caspian University ректоры Ж. Нүсеновтің марапаты
- 2017** Париждегі ЮНЕСКО штаб-пәтерінде өткен «Қазіргі қазақстандық мәдениет жаһандық әлемде» көрмесін ұйымдастырудағы кураторлық жұмысы үшін ҚР Мәдениет және спорт министрі, ЮНЕСКО және ИСЕСКО істері жөніндегі ұлттық комиссия төрағасының алғысы
- 2017** «Қазіргі мәдениет жаһандық әлемде» халықаралық жобасы мен «Қоғамдық сананы жаңғырту» конференциясын ұйымдастырғаны үшін ҚР Мәдениет және спорт министрі, ЮНЕСКО және ИСЕСКО істері жөніндегі ұлттық комиссия төрағасының алғысы, Париж
- 2017** Белсенді жұмысы және өнердің жетекші жоғары оқу орындарымен ғылыми байланыс орнатқаны үшін ҚазҰӨА ректоры Б. Н. Нүсіпжанованың құрмет грамотасы

МОНОГРАФИЯЛАРЫ

- 2024** **«Табиғат бейнелері қазақ кескіндемесінің философиясы ретінде»**
Алматы: Smart University Press, 2024. — 292 б. ISBN 978-601-08-3855-0 · ЭОЖ 75(574), КБЖ 85.14 (5 қаз), Б 28

2024	«Қазақ кескіндемесінің қалыптасуы» / «Становление казахской живописи» Алматы: «Книжный клуб» баспасы, 2024. — 116 б. · қазақша басылым ISBN 978-601-80930-7-4, орысша басылым ISBN 978-601-80930-8-1
2017	«Дәуірлер диаграммасындағы қазақ мәдениетінің анималистік ғаламы» Астана: ҚазҒЗМИ, 2017. — 560 б. ISBN 978-601-7448-12-7. Ұжымдық монография «1930–2000 жылдардағы Қазақстан кескіндемесіндегі дәстүрлі анималистік бейнелер мен сарындар» бөлімі
2014	«Мәдени полилог: Қазақстан диаспораларының бейнелеу өнері» Алматы: Эво Пресс, 2014. Ұжымдық монография
2009	«Қазақстанның пейзаждық кескіндемесі» Алматы: Аркет, 2009. — 163 б. ISBN 978-601-256-004-4

ЖАРИЯЛАНЫМДАРЫ

Халықаралық SCOPUS базасындағы басылымдар

1. Karabalayeva B., Truspekova Kh., Baturina O., Kenzhebayeva L., Ydyrys Z. Neomythology in the Developing Trends of Modern Kazakh Painting // Evolutionary Studies in Imaginative Culture. 2024. P. 1486–1496. DOI: 10.70082/esiculture.vi.1414
2. In Quest of Oneself: Cultural Identity in Modern Kazakhstan Sculpture Space // Journal of Science and Technology. Vol. 9 (29), 2017 ж. тамыз. DOI: 10.17485/ijst/2016/v9i29/99459
3. «Қазақстандық және петербургтік суретшілер: кеңістік пен уақыт арқылы диалогтар» (С. М. Грачевамен бірлескен авторлықта) // Өнер теориясы мен тарихының өзекті мәселелері: ғылыми мақалалар жинағы. 7-шығарылым / ред. С. В. Мальцева, Е. Ю. Станюкович-Денисова, А. В. Захарова. СПб.: СПбМУ баспасы, 2017
4. «Қазақстан кескіндемесіндегі көркем бейне ретіндегі қала: кеңестік реализмнен контемпорари-артқа дейін» // «Қалалардың қолайлы заттық-кеңістіктік ортасын қалыптастыру мәселелері. Сәулет, құрылыс, дизайн мәселелері» халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының жинағы. Будапешт, Венгрия, 2022 жылғы 19–20 қыркүйек. SCOPUS-та индекстелген, 2022

Шетелдік басылымдар

1. Ydyrys Z., Karabalayeva B., Baturina O., Kenzhebayeva L., Kossanova G. Mythological Paradigms in Kazakh Painting: The Intersection of Folklore and History // International Journal of Body, Mind and Culture. 2026. Vol. 13, No. 3. P. 23–30
2. «“Арт-Дала: кеңістік пен уақыттағы диалогтар” көрмесі Астанадағы ЭКСПО-2017 дүниежүзілік көрмесі аясында. Жанандану жағдайында ұлттық өнерді сақтау мәселелері». ISSN (Online) 0974-5645, ЭОЖ 7.061, КБЖ 85.03 A43. DOI: 10.18688/aa177

Халықаралық конференциялар мен жинақтар

1. «Білім берудің жаңа моделі аясында бейнелеу өнері тарихын зерделеу мәселелері. Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА тәжірибесі» // Академиялық өнертану білімінің қазіргі мәселелері: ғылыми мақалалар жинағы. Ресей Көркемөнер академиясы жанындағы И. Е. Репин атындағы Санкт-Петербург мемлекеттік академиялық кескіндеме, мүсін және сәулет институты. ISBN 978-5-903677
2. «Ғани Баяновтың мәңгілік өнер тақырыптары», 256–260 б. // ҚР Тәуелсіздігінің 25 жылдығына және Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА кафедрасының 20 жылдығына арналған «XX — XXI ғасыр басындағы өнертану мәселелері» халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы, 2016 жылғы 5–6 сәуір. — 327 б.
3. «Түс семиотикасы мәдени-тарихи контексте: қысқаша теориялық талдау» // ЮНЕСКО-ның 70 жылдығына арналған «Педагог кадрларды даярлауда ЮНЕСКО стратегиясын жүзеге асыру» халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы. Алматы, 2015 жылғы 24–25 қыркүйек. ISBN 978-601-298-355-5
4. «Қазіргі кезеңдегі Қазақстандағы шығармашылық білім беру мәселелері туралы» // ЮНЕСКО-ның 70 жылдығына арналған «Қазақ және венгр телевизиясы: өзін-өзі сәйкестендіру, қазіргі заман және тарихи мұра» халықаралық ғылыми конференциясы. Алматы, 2015. ISBN 978-615-5251-50-4

Қазақстан Республикасындағы каталогтар мен мақалалар

«Арт дала: кеңістік пен уақыт арқылы диалог». — 152 б. Халықаралық көрме каталогының авторы. Құрастыру, редакциялау және басып шығару — ҚР Ұлттық музейі, ЭКСПО Астана, 2017. ISBN 978-601-06-4492-2. ҚР МСМ

«Қазіргі Қазақстан суретшілері» — «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында. Астана, 2018. — 264 б. ISBN 978-9965-23-462-0. Каталогтың авторы және халықаралық байқау жобасының қатысушысы. Құрастыру, редакциялау және басып шығару — ҚР Ұлттық музейі, Астана

ҚР Ұлттық музейінің 10 жылдық мерейтойына арналған «Дала кескіндемесі. Бейнелер. Дыбыстар. Бояулар» көрмесі каталогына кіріспе мақала. Алматы: «Книжный клуб», 2024. — 81 б.

Игілік Күбековтің жадына арналған «Соңғы сөз» жеке көрмесі каталогына кіріспе мақала, Almaty Gallery

«Владимир Твердохлебовтың камералық кескіндеме шығармашылық әдісінің даму дискурсындағы табиғат тұжырымдамасы» // tengri журналы, № 5 (105), 2023 жылғы мамыр — маусым, Алматы

«Алексей Уткин және оның сүйікті қаласының портреттері» // «Простор» журналы, № 4, 2024, Алматы

«Қазақстан мен әлемнің performance arts және бейнелеу өнеріндегі адам бейнесі. Театр мен контемпорари-арттағы бейнелеу тәсілдері» — баспаға дайындалған, С. Д. Қабдиевамен бірлескен авторлықта

«Әлемдік кескіндемедегі жануарлар бейнесі» — Табиғат медиа, liter.kz, 2021

Патент

Батурина О. В. «Владимир Твердохлебов пейзаждарының бояулары мен сезімдері». 2023 жылғы 17 наурыздағы № 33702 патент